

IX. Literatura.

Eglauer: Die Zoll- u. Staatsmonopolsordnung, Vídeň 1893; Blodig: dto., Vídeň 1863; Pokorný: Die österreichische Zoll-, Control u. Staatsmonopolsvorschriften, Štýr. Hradec 1859; Zauschner: Die Zollgesetze der österr.-ungar. Monarchie, Vídeň 1871; Schillerwein: Die österr.-ung. Zollgesetze, Vídeň 1893; Franz Holzer: Praktische darstellung der österr. Zollordnung u. Zollmanipulation, Vídeň 1882; Matlekovits: Zollpolitik der öst.-ung. Monarchie, Budapest 1877 a Lipsko 1891; Pilzův čl. Zollrecht ve »Österr. Staats-Wörterbuch.

Řád divadelní viz Divadla.

Řád dražební viz Dražba.

Řád exekuční viz Řád soudní, exekuční a jednací.

Řád jednací rady říšské.

Řád jednací říšské rady obsahuje zákonné předpisy a pravidla, jimiž spravuje se říšská rada při projednávání a vyřizování záležitostí jí ústavou přikázaných. Jednací řád říšské rady opírá se o zákon ze dne 12. května 1873 č. 94 ř. z., jenž upravuje projednávání přikázaných záležitostí, vzájemné styky obou sněmoven říšské rady a styky s vládou.

1. Zvláštní předpisy týkající se sněmovny poslanecké.

Po slavnostním zahájení říšské rady zkoumá sněmovna předkem volby. Odporů nebo protestů proti volbě vzneseny buďte nejdéle ve 3 dnech po slavnostním zahájení říšské rady, jde-li však o volby doplňovací během zasedání říšské rady, ve 14 dnech po volbě a sice u presidia sněmovny. Každému poslanci volebním certifikátem opatřenému přísluší místo a hlas, pokud sněmovna neprohlásí volbu jeho za neplatnou. Stalo-li se tak, neb byla-li sněmovna rozpuštěna neb jestliže poslanec zemře, složí mandát neb přestane býti z jakéhokoliv důvodu členem říšské rady, nastává nová volba; rovněž když člen nesloží slib předepsaný neb chce jej složit s omezením neb výhradou nebo po 8 dnů se nedostaví aneb bez dovolené neb přes čas dovolené se schůzi sněmovny nezúčastní a vyzvání předsedy po uplynutí 8 dnů učiněnému, by se ve 14 dnech dostavil aneb nepřítomnost svou ospravedlnil, ježto by se jinak za to pokládalo, že vystoupil, nevyhoví. Vláda může své předlohy předložiti předkem buď poslanecké nebo panské sněmovně; jen předlohy finanční a zákon branný nutno předem předložiti sněmovně poslanecké.

2. Předpisy jednacího řádu vztahující se k obou sněmovnám říšské rady.

Při určování denního pořádku mají vládní předlohy přednost před všemi ostatními předlohami, pokud se o nich ještě nejedná. Komise a výbory obou sněmoven mají právo žádati předsedou své sněmovny ministry a představené ústředních úřadů o zavedení potřebných šetření a o obeslání znalců nebo svědků k ústnímu slyšení neb o dožádání písemného dobrozdání neb svědectví. Byla-li zamítnuta v jedné sněmovně předloha vlády neb druhé sněmovny neb návrh hlavní, nelze je v témže ročním zasedání opětně položiti na denní pořádek téže sněmovny; pokud by však nebylo lze docíliti souhlasu obou sněmoven při poradě o ročním rozpočtu, zákoně finančním, zákoně braneckém neb o jiné nutné vládní předloze, kterou nelze odročiti k nejbližšímu zasedání, sestoupí se členové od obou sněmoven rovným počtem volení ke konferenci o společné zprávě. Interpelace, které člen chce učiniti k ministru neb náčelníku ústředního úřadu, buďtež odevzdány

písemně předsedovi. Interpelace takové musí býti opatřeny ve sněmovně panské aspoň desíti, ve sněmovně poslanecké aspoň patnácti podpisy poslanců. Prosby písemné a jinaká podání lze jen tehdá přijati, když byly podány členem sněmovny.

Obě sněmovny říšské rady, jich komise a výbory smějí se na venek jen předsedy sněmoven a jen s ministry a náčelníky ústředních úřadů stýkati; tito mohou se opětně v každé z obou sněmoven slova ujeti a písemně složené přednesy předčítati; jsou oprávněni dostaviti se do komisí, výborů a komité, by podali ohledně vládních předloh a jinakých předmětů porady objasnění a vysvětlení; nemají však práva býti přítomni poradě závěrečné a hlasování; též komise a výbory mají právo dotazovati se jich předsedou sněmovny po vysvětleních a je k tomu účelu ku schůzím pozvati, ministři a náčelníci ústředních úřadů mohou se při tom dáti zastupovati komisary. Každá sněmovna může vydati speciální řád jednací, avšak musí býti do něho pojaty předpisy shora citovaného zákona. Ostatně viz čl. Sněmovna poslanecká.

Řád jednací sněmu království Českého.

Jednací řád sněmu království Českého usnesen byl v sezení českého sněmu ze dne 2. března 1864 a doplněn sneseními sněmovními ze dne 30. září 1884 a ze dne 12. října 1889. Podotknouti sluší, že ustanovení jednacího řádu, pokud jsou vzata z řádu zemského neb volebního (český volební řád z 26. února 1861 změněný zák. z 17. ledna 1870 č. 8 z. z. a zák. z 9. ledna 1873 č. 1 z. z.) aneb z dodatků k těmto řádům, pokud se dodatky ty týkají způsobu jednání neb pokud jsou důsledky řádů těch, mohou se změnit neb zrušiti jen cestou zákonodárnou, ostatní pak ustanovení mohou býti změněna usnesením sněmu.

Z podrobných předpisů jednacího řádu sněmu království Českého uvésti sluší:

I. Funkce nejvyššího zemského maršálka.

Nejvyšší maršálek zahajuje sněmovní řízení, bdí nad šetřením jednacího řádu, řídí jednání, udílí slovo, klade otázky k hlasování a prohlašuje výsledek jeho, zavírá sezení, určuje den, hodinu a denní pořádek sezení příštího. Jej zastupuje v čas zaneprázdnění jeho náměstek. Nejvyššího zemského maršálka a jeho náměstka jmenuje J. V. císař ze sněmu samého.

II. Poslanci jsou povinni zúčastniti se jednání a prací sněmovních. Ku vzdálení se ze sídelního města sněmu, nemá-li to býti déle 8 dní, dává jim povolení maršálek, oznámiv to sněmu. Dovolenu na delší dobu udílí poslancům sněm. Poslanec, který do 8 dnů do sněmu nevstoupí neb stejný čas, nevyžádav si dovolenu nebo přes čas dovolené neb nemoci schůze sněmovní nenavštěvuje, budiž maršálkem vyzván, by se do 14 dnů dostavil nebo nepřítomnost svou omluvil, ježto by se jinak za to mělo, že se mandátu vzdává. Marnoli toto vyzvání, usnese se sbor na ztrátě mandátu a vypíšu se volby nové. Poslanci požívají dle sněmovního usnesení denně 5 zl. diet, aniž by však plat ten upraven byl zákonem. Diety počnou poslanci bráti po zahájení sněmu, jakož i po odročení sněmu přes 10 dní, dnem, kdy zapsal poslanec své jméno do listiny presenční neb onemocněl-li, dnem, kdy příjezd svůj kanceláři sněmovní oznámil. Diety přestávají dnem, kdy se zasedání skončí.

III. Sněm zahájí maršálek v hodinu určenou. Po zahájení sněmu oznámí se návrhy a zprávy a činí se o návrzích, pokud je toho třeba,